

Johtokunnan kokous 5/2018

Aika Tiistai 12.6.2018 klo 9-11

Paikka Suomenlinna, Piirtämö

Läsnä

Jäsenet	Aho, Mikko Flink, Selja Harvikka, Pauliina Heinonen, Kai Jussila, Kati Ljungberg, Herman Räihä, Ulla Saarela, Sinikka Warsta, Matias Jylhä, Tarja	Helsingin kaupunki, puheenjohtaja Senaatti-kiinteistöt SLHK:n henkilöstön edustaja Helsingin Seurakuntayhtymä Valtiovarainministeriö Suomenlinnan asukkaat esittelijä, SLHK Rikosseuraamuslaitos Puolustusministeriö sihteeri, SLHK
---------	--	--

Varajäsenet Jetsonen Sirkkaliisa Museovirasto

SLHK Cavernelis, Jari
Takkula, Petteri

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 § Pöytäkirjantarkastajien valinta

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Kai Heinonen ja Matias Warsta.

3 § Kokouksen asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin aiemmin toimitettu asialista kokouksen työjärjestykseksi.

4 § Vuoden 2017 tilintarkastuskertomus ja tilintarkastajan vuosiyhteenveto

Jari Cavernelis esitteli Valtiontalouden tarkastusviraston laatiman Suomenlinnan hoitokunnan vuoden 2017 tilintarkastuskertomuksen sekä tilintarkastajan vuosiyhteenvetdon (liitteet 1 ja 2).

Merkittiin informaatio tiedoksi saaduksi.

5 § Katsaus alkuvuoden 2018 toimintaan

Ulla Räihä ja Jari Cavernelis esittelivät toiminnan ja talouden neljän kuukauden osavuosikatsauksen. (liite 3).

Käytiin keskustelu joidenkin hankkeiden aikataulujen viivästymisestä.

Kokouksen puheenjohtaja pyysi selvitystä määrärahojen käytöstä vuoden 2018 loppuun asti. Tilannekatsaus (8 kk) käsitellään 19.9. johtokunnan kokouksessa, mutta johtokuntaa informoidaan jo elokuun puolella välissä varojen käytöstä. 19.9. kokoukseen pyydettiin myös esitys, miten vuonna 2019 pysytään aikataulussa määrärahojen käytössä.

6 § Vuoden 2019 toiminnan ja talouden suunnittelu: linjakeskustelu

Jari Cavernelis esitteli vuoden 2019 alustavan toiminnan ja talouden suunnitelman (liite 4). Vuoden 2019 päähankkeita ovat:

- HKS-toimenpideohjelma
- upseerikerhon peruskorjaus (C53)
- isojen asuinrakennusten peruskorjaus (C76, C83, C84)
- Länsi-Mustasaaren uudisrakennukset
- huoltorannan saattaminen ympäristölainsäädännön edellyttämälle tasolle
- varikkoalueen yleissuunnittelu ja toteutus
- korjausvelkaohjelma
- Suomenlinnan merivartioasema
- hulevesien yleissuunnitelma ja toteutus
- pääreitin peruskorjaus
- Merellinen Helsinki: liikennesuunnitelma ja vesibussiliikenteen kilpailutus

Käytiin linjakeskustelu vuoden 2019 toiminnan painopisteistä ja tiedusteltiin korjausvelkaohjelman valmistumisen aikataulua. Todettiin, että korjausvelkaohjelman projektisuunnitelma käsitellään johtokunnassa 19.9.

7 § Hoito- ja käyttösuunnitelma

Petteri Takkula esitteli Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmatyön verkostotapaamisissa esiin nousseet keskeiset teemat (liite 5). Päätöksiä ja

linjauksia toivottiin etenkin rahoitukseen, liikenteeseen sekä kaupunginosan ja käyntikohteen suhteeseen.

Merkittiin saatu informaatio tiedoksi.

8 § Korjausvelkaohjelma

Siirrettiin 19.9. johtokunnan kokoukseen.

9 § Vuokratason korotus

Ulla Räihä selosti vuokratason korotusta koskevan neuvottelutilanteen (liite 7) ja johtokunnalta pyydettiin suostumusta jatkaa puolustusvoimien puitesopimuksen valmistelua. Puolustusvoimien kanssa neuvoteltavan puitesopimuksen osalta esitetään tarkempia perusteita syykuun kokouksessa.

Käydyn keskustelun jälkeen päätettiin, että hoitokunta valmistelee 19.9. johtokunnan kokoukseen vuokratason korotusesityksen, jossa otetaan huomioon asuntojen kunto ja sellaiset sisäilmaongelmat, joista on tutkimustietoa.

Merkittiin, että asukkailla on tullut johtokunnalle kirjallisia yhteydenottoja koskien vuokrankorotusta.

10 § Kävijämaksun vaikuttavuusselvitys

Petteri Takkula esitteli kävijämaksun vaikuttavuusselvityksen tulokset (liite 8).

Päätösesitys:

- Luovutaan pääsymaksun jatkoselvityksistä
- Keskitytään Kestävän matkailun strategian mukaisten toimenpiteiden toteutukseen

Käytiin keskustelu aiheesta ja äänestettiin jatkoselvityksen tilaamisesta. Äänin 5 – 4 äänestettiin jatkoselvityksen tilaamista vastaan.

Matias Warsta, Herman Ljungberg ja Kati Jussila eivät puoltaneet pääsymaksuttomuutta. He toimittavat eriävät mielipiteensä johtokunnalle. Mielipiteet ovat pöytäkirjan lopussa.

11 § Muut mahdolliset asiat

Ei muita asioita.

12§ Seuraava kokous

Johtokunnan seuraava kokous on 19.9.2018 klo 9-11 opetus- ja kulttuuriministeriössä.

13 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Mikko Aho
puheenjohtaja
johtokunnan varapuheenjohtaja

Tarja Jylhä
johtokunnan sihteeri

Eriävät mielipiteet kohtaan 10.

"Asialistan kohdassa 6 käsitellyssä toiminnan ja talouden suunnitelmassa vuodelle 2019 todetaan kohdassa 7 riskienhallinta ja turvallisuus keskeisenä hoitokunnan tavoitteisiin liittyvänä riskinä julkisen talouden säästöt, jotka kohdentuvat Suomenlinnan hoitokuntaan. Julkisen talouden tilanne huomioiden voidaan olettaa, että mm. valtiontalouden määrärahoihin kohdistuu edelleen säästöpainetta. Tästä johtuen Suomenlinnan hoitokunnan tulisi selvittää laajemmin käyttäjämaksun käyttöönottoa Suomenlinnan hoitokunnan resurssien turvaamiseksi pitkällä aikavälillä. "

Matias Warsta, puolustusministeriö

"Asialistan kohdassa 6 käsitellyssä toiminnan ja talouden suunnitelmassa vuodelle 2019 todetaan kohdassa 7 riskienhallinta ja turvallisuus keskeisenä hoitokunnan tavoitteisiin liittyvänä riskinä julkisen talouden säästöt, jotka kohdentuvat Suomenlinnan hoitokuntaan. Julkisen talouden tilanne huomioiden voidaan olettaa, että mm. valtiontalouden määrärahoihin kohdistuu edelleen säästöpainetta. Tästä johtuen Suomenlinnan hoitokunnan tulisi selvittää laajemmin käyttäjämaksun käyttöönottoa Suomenlinnan hoitokunnan resurssien turvaamiseksi pitkällä aikavälillä. "

Kati Jussila, valtiovarainministeriö

Asukasedustaja Herman Ljungbergin eriävä mielipide liitteenä seuraavilla sivuilla

Johtokunnan jäsenen Herman Ljungbergin eriävä mielipide pöytäkirjan 12.6.2018 kohtaan 10 (kävijämaksun vaikuttavuusselvitys):

Esitettyjen selvitysten perusteella pääsymaksun perimisen selvitystä tulisi jatkaa. Pääsymaksun taloudellisia hyötyjä tulisi selvittää, samoin kuin tutkia matkailijamäärän jatkuvan kasvun vaikuttavuutta kaupunginosan luonteen säilymiselle, rakenteiden kulumiselle ja saarten ekologiselle tasapainolle.

Selvityksissä oletetaan, että maailmanperintösopimus kattaisi myös Suomenlinnan kaupunginosana ja että ”elävänä kaupunginosana” säilyminen olisi välttämätöntä maailmanperintöstatuksen ylläpitämiseksi.¹ Esityksessä OUV:n retrospektiiviseksi määrittelyksi todetaan kohdassa ”eheys” kuitenkin, että:

Suomenlinna koostuu eri aikakausina toteutettujen puolustus- ja käyttörakennusten sekä maiseman arkkitehtonisesta ja toiminnallisesta kokonaisuudesta. Maailmanperintökohde sisältää alkuperäiset linnoitukseen kuuluneet saaret. Se on riittävän laaja muodostamaan ehjän ja kohteen arvot sisältävän kokonaisuuden. Sekä ruotsalaisen että venäläisen kauden linnoitteet ja hyötyrakennukset ovat pääasiassa säilyneet. Suomalaisella kaudella toteutettuja rakennuksia on vähän, ja ne muodostavat oman kerrostumansa.²

Suomenlinnan on hyväksytty maailmanperintösopimukseen linnoitusarkkitehtuuriin ainutlaatuisena muistomerkkinä. Sillä, onko Suomenlinna asuttu vai ei, ei maailmanperintöstatuksen kannalta vaikuta olevan merkitystä. Annetuissa lausunnoissa on siis turhaan spekuloitu sillä, miten mahdollinen pääsymaksu mahdollisesti vaikuttaisi kohteen luonteeseen kaupunginosana ja elämään saarilla. Selvitysten kysymyksenasetteluhan koski mahdollisen pääsymaksun vaikutusta maailmanperintöarvoihin.

1. Toimijoilta ei ole kysytty miten he arvioivat pääsymaksun vaikutuksia

Selvitysten suuriin puutteisiin lukeutuu se, että niissä on tehty erinäisiä pitkälle meneviä oletuksia siitä, miten maksu vaikuttaisi eri toimijoihin – kysymättä toimijoilta itseltään. Nämä vaikuttavuudet olisi syytä perusteellisesti selvittää.

Menettely on myös vastoin maailmanperintökomitean suosituksia eri toimijoiden osallistuttamisesta kohteen päätöksentekoon.³ Menettely on myös vastoin Euroopan kulttuuriperintövuoden teemaa. Euroopan unioni on nimennyt vuoden 2018 Eurooppalaisen kulttuuriperinnön teemavuodeksi. Suomessa vuoden tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja erilaisten yleisöjen osallisuutta ja parantaa

¹ Mattinen Maire: *Mahdollisen pääsymaksun asettamisen vaikutukset Suomenlinnan maailmanperintöarvoihin* 29.3.2018; s. 2; Kovanen, Kirsti: *Mahdollisen pääsymaksun asettamisen vaikutukset Suomenlinnan maailmanperintöarvoihin*, drno 24/02.08/2108, s. 7.

² UNESCO Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage, 2014. <http://whc.unesco.org/archive/2014/whc14-38com-8E-en.pdf>, s. 59-60; suomeksi: Liite 1: Outstanding Universal Value, Esitys retrospektiiviseksi määrittelyksi 11.01.2012. Valkeisenmäki, Iina (toim): Hoitosuunnitelma. Suomenlinnan maailmanperintökohde 2014. Suomenlinnan hoitokunta 2014, s. 50. https://frantic.s3.amazonaws.com/suomenlinna/2014/05/Hoitosuunnitelma_iso.pdf. Ladattu 16.6.2017.

³ Toimijoiden päätöksentekoon osallistuttamisen merkityksestä kats. esim. Kountouri, E. Benissi, C. and Papageorgiou, J. 2018 Management Plans: A Tool for Participative Decision-making, *Internet Archaeology* 49. <https://doi.org/10.11141/ia.49.11>

osallistumismahdollisuuksia.⁴ Kansalaisia, yrityksiä eikä yhteisöjä ole kuitenkaan kuultu Suomenlinnan mahdollista pääsymaksua koskevissa selvityksissä.

1.1. Aukkaat

Selvityksissä mainitaan pääsymaksun mahdollisista vaikutuksista asukkaisiin ja jopa kuvaillaan paikallisyhteisöä.⁵ Mihinkään tutkimuksiin tai haastatteluihin ei viitata, eikä asukkaita ole kuultu.

Maa- ja kaupunkiperintökomitean suosituksissa ja hoitokunnan virallisessa liturgiassa korostetaan vuorovaikutusta paikallisyhteisön kanssa ja asukkaiden tarpeiden ja mielipiteiden huomioimista. Nyt ei ole asukkailta kysytty mitään. Tämä on vastoin virallista liturgiaa ja hyvin vahingollista asukkaiden sitouttamiseen kulttuuriperinnön vaalimiseen ja yhteistyöhön.

Asukkaat kärsivät eniten päivittäisessä arjessaan turismin tuomista haitoista. Asukkaat kustantavat vuokrissa myös niitä lisäkustannuksia mitä turismi aiheuttaa. Asetelma Suomenlinnassa poikkeaa monesta muusta turistikohteesta, johon selvityksissä viitataan epäsuorasti, siinä, että asukkaat – muutamaa harvaa poikkeusta lukuun ottamatta – eivät saa elantoansa turismista.⁶ Turismi hyödyttää vain harvoja asukkaita: lähinnä niitä, jotka pystyvät arvostamaan kahviloita ja ravintoloita, ja niitä jotka hyötyvät tiheimmistä lautan vuoroväleistä päivisin. Lauttavuoroja ei nimittäin juurikaan tule lisää työmatkaliikenteeseen.

1.2. Yrittäjät

Ei ole selvitetty kuinka moni turisti tai kulttuurimatkailija jättäisi tulematta Suomenlinnaan, jos lauttamatkan yhteydessä perittäisiin maksu. Samaten on selvittämättä, miten maksu vaikuttaisi yrittäjien talouteen.

Arkkitehti Mattisen selvityksessä väitetään, että maksu vahingoittaisi Ehrensverd-seuran toimintaa. Ehrensverd-seura on toiminut Suomenlinnassa kohta 100 vuotta. Se on suurin ja kokenein toimija mitä tulee Suomenlinnan ja sen historian esittelyyn ja tunnettavuuden tekemiseen sekä auktorisoitujen opastusten järjestämiseen. Ehrensverd seuran edustajat totesivat esittäytyessään johtokunnan kokouksessa 28.3.2018 kävijämaksun olevan sekä hyödyllinen että tarpeellinen.

1.3. Yhdistykset ja vapaaehtoistyö

Selvityksissä väitetään, että pääsymaksu olisi erityisen haitallinen vapaaehtoistyölle ja Suomenlinnassa toimiville yhdistyksille. Näitä yhdistyksiä ei kuitenkaan ole kuultu. Esimerkiksi Suomenlinnan pursiseuralta ei ole kysytty pääsymaksun mahdollisesta vaikutuksesta Viaporin Tuoppi- purjehduskilpailuun, mutta silti

⁴ <http://www.kulttuuriperintovuosi2018.fi>

⁵ Mattinen Maire: *Mahdollisen pääsymaksun asettamisen vaikutukset Suomenlinnan maailmanperintöarvoihin 29.3.2018*; s. 6; Kovanen, Kirsti: *Mahdollisen pääsymaksun asettamisen vaikutukset Suomenlinnan maailmanperintöarvoihin*, drno 24/02.08/2108, s. 8.

⁶ Vrt esim. WH + ST action plan 2013-2015: "Tourism can increase burdens on local populations without producing mitigating benefits. Tourism revenues often reach a different segment of the population than those who must bear the burden of diminishing resources". UNESCO World Heritage and Sustainable Tourism Programme, s. 33. <https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-669-6.pdf>

selvityksissä oletetaan kilpailun järjestämisen muuttuva haasteelliseksi tai jopa loppuvan pääsymaksun perimisen myötä.⁷

Yksi näistä selvityksistä on erityisen puutteellinen. Siinä ei ole minkäänlaisia viittauksia lähteisiin ja se osoittaa huonoa perehtyneisyyttä Suomenlinnaan. Selvityksessä viitataan esim. Suomenlinnan Marttoihin ja kuinka maksu vaikuttaisi sen toimintaan haitallisesti. Tällainen yhdistys ei toimi Suomenlinnassa. Toiseksi on vaikea kuvitella, että maksu vaikuttaisi millään tavalla Suomenlinnassa toimivien yhdistysten toimintaan, mutta tämäkin asia olisi ollut helposti selvitettävissä kysymällä suoraan yhdistyksiltä. Ei ole hyvän hallinnon mukaista käyttää näin puutteellista selvitystä päätöksenteon pohjana.

2. Pääsymaksun tekninen toteutus

Selvityksissä oletetaan, että pääsymaksu on teknisesti hankala toteuttaa ja maksun kerääminen edellyttäisi rakennelmia jotka pilaavat Suomenlinnan arkkitehtuurin. Selvitysten esittäjät eivät ole ottaneet huomioon digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Tämä on tekninen kysymys, joka on ratkaistavissa samalla tavalla kuin lauttamatkasta maksaminen.

Maksu tulee sitoa osaksi lauttamatkan hintaa, sillä lauttamatka on oleellinen osa Suomenlinnan infrastruktuuria. Samoin jos vesibussi käyttää Suomenlinnan laitureita niin tästä voi veloittaa korvauksen. Muutoin pääsy Suomenlinnaan saisi olla vastikkeetonta. Jos joku näkee vaivan saapua omalla veneellä ja vielä löytää maksuvapaan laituri- tai rantautumispaikan niin mitään maksua ei tarvitse suorittaa. Aivan samoin, jos helsinkiläinen haluaa vaikkapa käydä Espoossa: jos hän matkustaa julkisilla liikennevälineillä niin siitä joutuu maksamaan ja jos sitten kävelee tai pyöräilee niin silloin ei tarvitse maksaa julkisesta liikennevälineestä. Vastaavasti jos helsinkiläinen liikkuu autolla Espooseen niin hän todennäköisesti joutuu maksamaan vastiketta pysäköinnistä. Ei se, että matkailija joutuu maksamaan Suomenlinnan vyöhykkeestä kalliimman matkalipun kuin vaikkapa keskustan alueen sisäinen matkalippu maksaa, ole mikään perusoikeuskysymys. Kohonneet matkakustannukset asukkaille otettaisiin luonnollisesti huomioon asuntojen vuokrissa tai kohdistamalla asukkaille ja työssäkäyville edullisempia matkalippuja. NykYTEKNIKALLA voidaan niin ikään myydä edullisimpia matkalippuja halutulle kävijäryhmälle (koululaisille, eläkeläisille jne). Matkalippuun voisi samalla liittää esim. ohjeet käyttäytymissäännöistä sekä linkit mobiiliosoitteisiin tai vastaaviin josta saa vastikkeettomia/vastikkeellisia kartoja, opastuksia, historiaa tai vaikkapa hoitokunnan suosimia kertomuksia ja tarinoita.

3. Maailmanperintöarvot

Selvityksissä vedotaan siihen, että maksun periminen olisi vastoin maailmanperintöarvoja. Useassa maailmanperintökohteessa peritään pääsymaksu kattamaan turismin aiheuttamia lisäkustannuksia. Näissä kohteissa ei katsota, että pääsymaksu olisi vastoin maailmanperintöarvoja tai että maksun periminen ohjaisi toimintaa näissä kohteissa jollakin paheksuttavalla tavalla. On myös kohteita,

⁷ Mattinen Maire: *Mahdollisen pääsymaksun asettamisen vaikutukset Suomenlinnan maailmanperintöarvoihin 29.3.2018*; s. 3.

joissa kävijämääriä on jouduttu rajoittamaan, jopa UNESCO:n itsensä pyynnöstä.⁸ Näidenkään toimenpiteiden ei katsota olevan vastoin maailmanperintöarvoja, päinvastoin niillä katsotaan edesautettavan kohteen säilymistä tulevillekin sukupolville.

Matkailijoiden Suomenlinnassa aiheuttaman eroosion estämiseksi hoitokunta esittää mm. näköalaterasseja ja polkuja.⁹ Ehdotetut toimenpiteet sotivan paikan henkeä ja luonnetta; sen autenttisuutta vastaan. Hoitokunta on itsekin todennut, että ”Kävijöiden turvajärjestelyt ja niistä aiheutuvat ylimääräiset rakenteet saattavat aiheuttaa uhkia kohteen maailmanperintöarvoille”.¹⁰ Alueiden sulkeminen kävijöiltä, kaiteiden ja näköalatasanteiden rakentaminen ym. muuttaa kävijäkokemusta enemmän kuin mitä lauttalipun yhteydessä perittävä maailmanperintökohteen hoitomaksu muuttaisi.

4. Suomenlinna kaupunginosana ja kävijöiden tasavertainen kohtelu

Selvityksissä vedotaan siihen, että Suomenlinna on kaupunginosa, jonne pääsy ei saa maksaa. Tämä argumentti ei liity millään tavoin maailmanperintöarvoihin. Suomenlinna on maailmanperintökohde sotilasarkkitehtuurinsa takia: ei siitä syystä, että Suomenlinnaan pääsee omalla veneellä tai julkisella kulkuvälineellä alimman matkalippuluokan hinnalla.

Yhdessä selvityksessä tuodaan vahvasti esiin, että maksu estäisi vähävaraisten pääsyn Suomenlinnaan. Vähävaraisten tukemiseen on luotu eri menetelmät kuin palveluiden pitäminen kaikille ilmaisina. Pääsymaksu ei millään lailla sulje pois oikeutta kulttuuriperintöön. Kenenkään pääsyä ei estetä rodun, uskonnon, kielen tms. takia. Yhdenvertainen oikeus kulttuuriperintöön ei tarkoita, että sen pitäisi olla kaikille ilmainen. Toiseksi, hoitokunta on nyt ajamassa vuokrankorotuksilla pois vähävaraiset vuokralaiset Suomenlinnasta. Tämä on paljon suurempi uhka Suomenlinnalle kaupunginosana kuin mitä korotettu lauttamaksu / maailmanperintökohteen hoitomaksu olisi.

Edelleen, Helsingin eri kaupunginosiin tulee HSL:n matkalippu-uudistuksen myötä erihintaisia vyöhykkeitä; eri kaupunginosiin on sen jälkeen erihintaisia matkoja. Lautta- tai vesibussimatkan takana oleva Suomenlinna voi hyvin muodostaa oman maksuvyöhykkeensä.

⁸ Esimerkkeinä mainittakoon Sanssoucin linna ja Dubrovnikin vanha kaupunki. Sanssoucin linnan päivittäiset kävijämäärät on rajoitettu kohteen kantokyvyn mukaan <https://whc.unesco.org/en/list/532>; ja Dubrovnikin vanhan kaupungin kohdalla UNESCO suosittaa enintään 8.000 kävijää per päivä: vrt <https://whc.unesco.org/en/documents/141053/>.

⁹ ”Matkailijamäärien lisääntyminen on vaikuttanut eroosion lisääntymiseen. Linnoituksen herkimpiä kohtia voidaan suojata kävijähallinnan keinoin. Tavoitteena on päästä ennaltaehkäisevällä työllä pois jatkuvasta eroosio- ja korjauksesta. Keinoja voivat olla esimerkiksi herkimpien alueiden rajaaminen pois käytöstä sekä uusien kulkureittien ja näköalatasanteiden perustaminen.” Valkeisenmäki, Iina (toim): *Hoitosuunnitelma. Suomenlinnan maailmanperintökohde 2012*. Suomenlinnan hoitokunta 2012, s. 39. (Luonnos luettavissa osoitteessa http://www.suomenlinna.fi/suomenlinnan_hoitokunta/asiakirjat. Ladattu 16.6.2017).

¹⁰ Valkeisenmäki, Iina (toim): *Hoitosuunnitelma. Suomenlinnan maailmanperintökohde 2012*. Suomenlinnan hoitokunta 2012, s. 19. (Luonnos luettavissa osoitteessa http://www.suomenlinna.fi/suomenlinnan_hoitokunta/asiakirjat. Ladattu 16.6.2017).

5. Suomenlinnan paikallistaloudellinen vaikutus

5.1. Juhla- ja kokoustilat, teatteri

Selvityksissä tuodaan esiin, että juhla- ja kokoustilojen käyttö vähenisi, jos kävijöiltä perittäisiin maksua. Juhla- ja kokoustilojen vuokraus on nyt jo muutoinkin hyvin tappiollista eikä maksujen perimättä jättäminen saa johtua tappiollisen toiminnan tukemisesta.¹¹ Argumentit kesäteatterin kävijöiden vähenemisestä ovat myös teknisiä. Perimällä esimerkiksi alhaisempaa tilavuokraa teatterilta, voisi teatteri vastaavasti periä alhaisemman pääsymaksun.

5.2. Helsinki ja lähiympäristö

Kävijämaksuttomuutta on pyritty perustelemaan sillä, että Suomenlinnan vaikutus paikallistalouden on useita kymmeniä miljoonia. Väite perustuu olettamukselle, että turistit eivät tulisi Helsinkiin ellei Suomenlinnaa olisi. Tämä väite on täysin turha. Se, että kotimainen matkailija ei käy Suomenlinnassa ei tarkoita sitä, että kotimaisen matkailijan rahat eivät tulisi suomalaiseseen talouteen. Sitä vastoin on kyseenalaista kuinka paljon esim. risteilymatkustaja tai Aasiasta tuleva ryhmämatkailija jättää tuloja Suomeen, ainakaan Suomenlinnaan tällaiset matkailijat jättävät kovin vähän tuloja. Varsinkin kaukaa tulleista matkailijoista on hyvin vähän tuloja kaupungille (tai valtiolle). Näillä on omat matkatoimistot, oppaat, hotellit, ravintolat ja matkamuisto- ja meripihkakaupat. Tulot menevät omille tai ylikansallisille yrityksille ja kulut jäävät isäntämaahan.

6. Lopuksi

Jatkuvasti kasvavat kävijämäärät, tätä kirjoittaessa noin miljoona turistia vuodessa, kuluttavat Suomenlinnaa ja aiheuttavat lisäkustannuksia.

Hoitokunnan kapea-alainen ja lyhytnäköinen vuokraustoiminta jatkuvine vuokrankorotuksineen yhdessä alati kasvavien matkailijamäärien kanssa ovat vähentäneet ja vähentävät pitkällä tähtäimellä Suomenlinnan houkuttavuutta asuinalueena. Vastaavaa epätoivottua kehitystä on tapahtunut muissakin maailmanperintökohdekaupungeissa, joissa vakituiset asukkaat muuttavat pois turistimassojen alta. Näin on käynyt esim. Venetsiassa ja Dubrovnikissa. Turistinähtävyydeksi muuttuneessa Tukholman vanhassa kaupungissa taas vierailee yhä harvempi ruotsalainen.

Kävijämaksulla katettaisiin kulutuksen aiheuttamien vahinkojen korjaus- ja ennaltaehkäisemiskustannuksia sekä muita kustannuksia kuten esimerkiksi lisääntyneitä siivous- ja järjestyksenpitokuluja. On väärin, että tällaiset kulut katetaan vuokratuloilla ja verovaroin.

¹¹ Esimerkiksi vuonna 2017 kokous- ja juhlatilojen tavoitetasona kustannusvastaavuutena - 90.000 €, toteuma -161.234 €. Erityisen karuksi tuon tekee se, että tuloa - ilmeisesti tarkoittaen myyntiä – tuli 283.783 €, eli jokaista myytyä euroa kohden tappiota on tehty lähes 60 senttiä. Lähde: Suomenlinnan hoitokunnan toimintakertomus 2017.

Miljoona turistia vuodessa on tehnyt Suomenlinnasta massaturistikohteen. Tätä tosiasiaa ei voi enää muuttaa, eikä se muutu vaikka turisteilta peritään kävijä- tai hoitomaksu kattamaan turistien aiheuttamat kulut, sekä turvaamaan Suomenlinnan säilyminen edes nykyisellä tasolla.

Muutoin yhdyn valtiovaranministeriön edustajan Kati Jussilan ja puolustusministeriön edustajan Matias Warstan näkemyksiin, että kävijämaksun taloudellista vaikutusta olisi tutkittava.

Herman Ljungberg
asukasedustaja